

Skryté klenoty mezi českými hrady a zámky

Dovolené v cizině jsou sice stále relativně komplikované, s postupným rozvolňováním vládních restrikcí přichází ale dobrá zpráva pro všechny nadšené cestovatele – čeští dobrodruzi mohou konečně znovu objevovat alespoň krásy tuzemska. A že jich není málo! Na českém území se nachází přes 400 hradů a zřícenin a více než 200 zámků. Proč tedy neusmažit řízky a nevyrazit na některý z nich? Pokud hledáte tip na víkendový výlet, tady je desítky památek, které přestože možná nepatří mezi notoricky známé hrady a zámky, rozhodně stojí za návštěvu. Zaměřili jsme se navíc na jejich aktuální plány.

Text: Anna Zunová

1. SOVINEC

Máte pocit, že jste tuhle věž už někde viděli? Možná to bylo ve filmu Bathory, který se na Sovinci v roce 2008 natáčel. Hrad, který majestátně dominuje krajině Nízkého Jeseníku, byl postaven už v první třetině 14. století, a je nejrozsáhlejší zachovalou barokní pevností u nás.

Na letošní sezónu chystá navíc řadu akcí – 3. až 6. července se bude například konat 10. ročník Sovineckého šperku. Nádvoří zaplní prodejní stánky a workshopy nebo šermířské skupiny s doprovodným programem. Kastelán Sovince Michal Koutný pak dodává: „Budeme také dokončovat rekonstrukci vnitřního opevnění a tím se pro návštěvníky otevře prostor, který nebyl dosud volně přístupný. Nabídneme tak nové pohledy na různá hradní zákoutí a lepší porozumění obranné taktice té doby. Pokud pak situace dovolí, proběhne v červnu vernisáž fotografií Jindřicha Štreita k jeho životnímu jubileu pod názvem Ohlédnutí. Tato výstava bude otevřená do konce sezóny.“ Na začátek září navíc vedení hradu připravilo pro děti Školu kouzel na Sovinci.

2. ŽLEBY

Žleby se pyšní úžasně dochovanou a plně funkční zámeckou kuchyní, pověstnou žlebskou zbrojnicí nebo výhledem z nejvyšší zámecké věže. Ta měří ▶

Foto: Národní památkový ústav

60 metrů a při dobré viditelnosti z ní uvidíte až na Železné hory, elektrárnu Chvaletice nebo věž čáslavského kostela. Přestože Žleby byly původně vystavěny už ve 13. století jako gotický hrad, novodobou zámeckou podobu si získaly až v polovině století 19., kdy vznikl novogotický zámek tak, jak ho známe dnes.

K letošnímu programu kastelán Tomáš Řehoř říká: „Připravujeme Hradozámeckou noc s netradiční prohlídkou zámku v netradičním čase. Návštěvníci si jistě užijí i příjemnou procházku zámeckým parkem, spojenou třeba s piknikem, či návštěvu žlebské obory s bílými jeleny a sokolníky.“ Jako ostatní kasteláni však upozorňuje, aby návštěvníci před plánovaným výletem raději zkontrolovali nejnovější vládní nařízení a ujistili se, že nedošlo ke změně v otvírací době.

3. SYCHROV

Novogotický zámek můžete znát z filmů Zlatovláska nebo Nesmrtelná teta. Na pohádkovou historii pak navazuje Sychrov i v letošním programu – během letních prázdnin bude děti a jejich rodiče provázet princezna. Tyto prohlídky budou realizovány několikrát denně a potrvají pouhých 20 minut. Zámek ale pamatoval i na dospělé návštěvníky: „Na léto jsou zde naplánovány jak koncerty klasické hudby, tak například vystoupení

Foto: Aralita, ústav Bouzov

Arakainu s Lucií Bílou, divadelní představení Pes baskervillský, muzikálové představení Tři mušketýři a další,“ láká Lucie Bidlasová z Národního památkového ústavu. Obě prohlídkové trasy jsou navíc obohaceny o drobné předměty z depozi-tářů a doplněna o nové obrázky byla i výstava v zámeckém sklepení Ze života medvědího klanu. Za návštěvu pak stojí také zámecký park, kterému kromě množství vzácných dřevin dominuje i nově obnovené čínské jezírko.

4. BOUZOV

Současná podoba hradu vznikla v době romantické přestavby ve stylu německé novogotiky na přelomu 19. a 20. století, což je v Česku poměrně

neobvyklý počin. Historie Bouzova ale sahá až do konce 13. století. Unikátní jsou například dva funkční padací mosty a padací mříž, které mohou návštěvníci spatřit v provozu během slavnostních příležitostí. Kastelánka Zuzana Šulcová tvrdí, že pokud situace dovolí, mohou se i letos lidé těšit na některé tradiční akce: „Na 24. a 25. července plánujeme Víkend s princeznou Šahrazád, chystáme večerní prohlídky hradního příkopu v rámci Hradozámecké noci 31. června nebo Bouzovský mumraj na začátku srpna. Připravujeme i večerní kostýmované prohlídky v září a říjnu.“ V hradním parku je také instalována naučná historicko-přírodovědná stezka a k tomu Bouzov nabízí pravidelnou denní prohlídkovou trasu hradním příkopem, kterou je možno absolvovat i s pejsky na vodítku.

5. BÍTOV

Bítov je jedinečný svojí romantickou atmosférou, kterou na hrad přinesla spolu s novogotickou přestavbou hrabata Daunové. Návštěvníkům nabízí rozmanité prohlídkové okruhy, kde si každý najde to své. Kuriozitou je například expozice vycpaných zvířat. Tě vévodí největší sbírka psů na světě, kterých má Bítov vycpaných 51 kusů. Pány zřejmě zaujme jedna z největších sbírek zbraní v republice a rozsáhlá expozice hradního pivovaru od sklepů až po půdní prostory – první

Foto: Václav Šváb

svého druhu na českých hradech a zámcích. Dámy zase mají v oblíbě zejména hlavní okruh s bohatě vyzdobenými interiéry a s iluzivní výmalbou stěn. „Děti pak mohou navštívit hradní zahradu s živými zvířátky a pomazlit se s ovečkami, zakřičet si s pávy a obdivovat barevné peří papoušků,“ říká kastelán Jan Binder a dodává podrobnosti k letnímu programu: „Návštěvníci se mohou těšit na tradiční akce, jako je srpnová hradní pouť s jarmarkem a divadelními pohádkami pro děti. V září na závěr sezóny pak pořádáme hradní Kaprobrání, kde si mohou děti chytit kapříky v našem hradním rybníčku a spolu s rodiči po prohlídce ochutnat v hradní kuchyni některý z pěti rybích pokrmů podle starých receptur.“

6. BEČOV

Bečov nad Teplou nabízí českým cestovatelům ne jednu, ale hned dvě historické památky. Tou první je hrad ze 14. století, druhou je pak zámek, který se nachází o trochu níže pod hradem. Vystavěn byl v 18. století a výjimečný je hlavně tím, že se tam nachází nebývale silná koncentrace vzácností. Proto se také tomuto památkového objektu přezdívá Strážce pokladů. „Jde o unikátně dochované stře-dověké hradní jádro, historickou sbírku vín a koňaků, diamantovou čelenku a samozřejmě i nejznámější románský relikviář svatého

Foto: J. Žamboch

Maura, který je spolu s korunovačnými klenoty českých králů považován za nejzajímavější zlatnickou památku na území České republiky,“ vysvětluje tamní kastelán Tomáš Wizovský. Dodává, že letní sezóna s sebou přinese řadu rekonstrukcí, které vyvrcholí po prázdninách. Od září se tak návštěvníci znovu budou moci podívat i do zahrad: „V areálu jsou zdarma k dispozici herní prvky z minulosti, např. hnací obruče, dřevěné koně apod. Nachází se v něm i cvičná archeologická lokalita, šifra na naučné a interaktivní okružní stezce kolem hradu či specializované prohlídky s možností zapůjčení kostýmů. Možný je i příchod do zámku tajnou chodbou tesanou ve skále.“

Foto: Anna Zimová

7. LOKET

Goticko-románský hrad Loket byl založen v první polovině 13. století a dodnes je magickým místem plným historie. Tamní kuriozitou je třeba tzv. loketské železo – nejstarší známé uchované meteorické železo na světě. Na nádvoří Lokte dopadlo kolem roku 1400 a vážilo 107 kilogramů. Návštěvníci dnes na hradě mohou vidět jeho přesnou kopii. Letošní sezóna ale přinese i řadu novinek: „Rozšiřujeme například dětské vyžití na hradě. K naučné interaktivní výstavě Letem Karlovým světem přibude ještě možnost vyzkoušet si psaní brkem a odnést si svou vlastnoručně vyrobenou iluminovanou listinu. V letních měsících pak bude pravidelně připravováno kulturní vyžití na hradě v podobě nočních prohlídek hradu,

divadelních představení pro děti i dospělé nebo koncertů. Připravujeme i přehlídku dravců, kejklířská vystoupení a řemeslné trhy,“ říká ředitelka obecně prospěšné společnosti Hrad Loket Jana Těžká a dodává, že v nabídce akcí budou i přírodovědné a historické vycházky po okolí hradu. Pro ty, kteří se rádi bojí, pak Loket nabízí autentické audiovizuální expozice útrpného práva.

8. RABÍ

Hrad Rabí vystavěný ve 13. století je jednou z pošumavských dominant. Nejrozlehlejší hradní zřícenina v Čechách je také posledním místem, které viděl Jan Žižka z Trocnova. Letos je to navíc přesně 600 let od druhého obléhání hradu, při němž husitský hejtman ztratil zrak. Dodnes je pak Rabí unikátní památkou gotického stavitelství, která dokázala zkombinovat obytnou a obrannou funkci. „Důvodem pro návštěvu je místní genius loci i výhled z nejvyšší věže, tzv. donjonu,

Foto: Archiv hradu Rabí

Foto: J. Luňer

na Prácheňsko, Pošumaví a Šumavu,“ míní dílčí zástupkyně kastelána Hana Rudová. Další záminkou k výletu na Rabí může být i několik speciálních prohlídek naplánovaných na 12. a 13. června. Během nich se lidé dozví, jak konkrétně ve středověku fungovala obrana hradu, jak se taková pevnost obléhala i jak se husitům podařilo nejpevnější hrad v zemi nakonec dobýt.

9. PERNŠTEJN

Zatímco ve středověku bylo sídlo pánů z Pernštejna zbudováno v gotickém stylu, později v 16. století prošel hrad mnoha stavebními úpravami, které z něj udělaly pohodlné reprezentativní sídlo. Dodnes jde o velmi zachovalou památku, která je usazená v tzv. Vrchnostenské zahradě, jenž se letos po rekonstrukci znovu otevírá pro veřejnost. „Vloni dokončená zahrada poskytne návštěvníkům další možnost prohlídky celého areálu a změní stereotypní a zažitý pohled na hrad. Pro veřejnost bude zpřístupněna jako další prohlídkový okruh od 28. května,“ říká vedoucí památkového objektu Zdeněk J. Škrabal. Večer 31. června si navíc mohou zájemci zahradu prohlédnout ve večerních hodinách v rámci akce Hradozámecká noc, která se v létě koná na mnoha zámcích a hradech ve správě Národního památkového ústavu.

10. BLATNÁ

Zámek Blatná je další pohádkovou lokací. Natáčela se tu například Šíleně smutná princezna nebo komedie Bílá paní a jde o jedno z nejzachovalejších vodních panských sídel

na území České republiky. Lidé navíc na Blatnou rádi jezdí nejen kvůli prohlídkám interiéru, ale také na návštěvu zámeckého parku, kde se volně pohybuje stádo daňků a početné hejno pávů. Letos pak zámek přivítá i milovníky divadla, kteří kvůli koronavirové pandemii neseděli v hledišti už řadu měsíců: „Největší kulturní akcí letošního léta je opera Nabucco v podání famózního Jihočeského divadla. Během představení 23. a 24. července budou diváci sedět přímo v srdci parku, zámek vytvoří krásnou kulisu a návštěvníci zcela jistě zahlédnou i zaslechnou místní zvířectvo,“ říká manažer zámku Edvard Oberfalcer. Dalšími plánovanými akcemi jsou například koncert Donau Philharmonie Wien na nádvoří 27. srpna 2021 nebo zámecké noční prohlídky v průběhu července a srpna.

Další tipy na pohádkové výlety na hrady a zámky najdete i o pár stran dál v příloze Cestování.

Foto: Archiv zámku Blatná